

USA w roli zandarma

Demonstracja siły w Zatoce Perskiej

W samym sercu Zatoki Perskiej — w zatoce Bahrajn — stanął na kotwicy amerykański niszczyciel rakietowy „Luce”. W pobliskim porcie odbywa się codziennie załadunek certyfikatu naftowego, głównie pochodzącej ze złóż Arabii Saudyjskiej, na podlegające jeden za drugim tankowce. Urządzenia radarowe amerykańskiego niszczyciela omiatają niebo. Kilka mil dalej, w pobliżu innego portu zakotwiczo-

ny został drugi amerykański okręt, fregata „Bonne”. U wejścia do cieśniny Ormuz na Morzu Arabskim pływa atomowy lotniskowiec „Kitty Hawk” w otoczeniu kilkudziesięciu innych jednostek. Na jego pokładzie znajdują się 85 nowoczesnych samolotów „F-14” oraz samolotów bombowych „A-6” i „A-7”. Drugi lotniskowiec, „America” ma udać się do Malagi w Hiszpanii na Morze Arabskie. W pobliżu amerykańskiego zgrupowania znajdują się okręty brytyjskie i francuskie.

Tak więc Zatoka Perska znajduje się już pod kontrolą amerykańskich sił zbrojnych. Jeszcze nie padły rozkazy otwarcia ognia, ale w każdej chwili

DOKOŃCZENIE NA STR. 1

W. Jaruzelski przyjął delegację wojskową

Wietnamu Odnaczenia dla wietnamskich wojskowych

29 bm. I sekretarz K. PZPR, prezes Rady Ministrów gen. armii Wojciech Jaruzelski przyjął przebywającego w Polsce z oficjalną wizytą szlonka Biura Politycznego, Komitetu Centralnego, Komunistycznej Partii Wietnamu, ministra obrony narodowej, Wietnamskiej Republiki Socjalistycznej gen. armii Van Tien Dunga.

W czasie spotkania, które upłynęło w serdecznej, przyjacielskiej atmosferze wymienione poglądy na temat aktualnej sytuacji międzynarodowej i także omówiono problemy dalszego rozwoju współpracy między Polską Rzeczpospolitą Ludową i Wietnamską Republiką Socjalistyczną.

Tego samego dnia odbyła się w Belwederze uroczystość

DOKOŃCZENIE NA STR. 1

Jeśli na wezasy, to samochodem wygranym w loterii „Słowa Ludu”!

Kolejne nagrody zostały wylosowane w loterii „Słowa Ludu”. Są to: zamrażarka, którą wygrał mieszkaniec Radomia oraz maszyna do szycia marki „Iucznik” wylosowana w Kielcach. A przecież na wszystkich czytelników czekają jeszcze nagrody wartości kilku i do milionów złotych, m.in.: samochody marki „fiat 126 p”.

motorowery marki „simsen”, telewizory kolorowe i czarno-białe lodówki, kolejne zamrażarki, maszyny do szycia, radiomagnetofony, rowery składaki.

Wszystkie te dobra można mieć tylko za 20 złotych, bo tyle właśnie kosztuje los loterii w każdym kiosku „Ruchu”.

Fot. Al. Piekarski

Echo dnia

CENA 5 zł

Nr 107 (3518) Kielce, środa, 30.V.1984 r. Rok XIV

Dziś obraduje Sejm PRL

Dziś zebrał się Sejm PRL na pięćdziesiątym w tej kadencji posiedzeniu. Zasadniczym tematem obrad jest problematyka morskiej polityki naszego państwa. Informacje rządu w tej sprawie

DOKOŃCZENIE NA STR. 2

Sztandar dla „KOMPRI”

Uznanie dla pracowników służb komunalnych

Mieszkańcy miast i rejonów podmiejskich codziennie korzystają z usług gospodarki komunalnej i mieszkaniowej. Usługi te to zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie ścieków, dojazdy autobusami komunikacji miejskiej, dostarczanie do mieszkań ciepła, ciepłej wody i gazu, oczyszczanie miast, utrzymanie ulic i zieleni, eksploatacja budynków mieszkalnych. Sprawność działania służb komunalnych utożsamiana jest często ze sprawnością działania władz terenowych, a pośrednio i centralnych.

O społecznej ważności pracy służb komunalnych mówiono wczoraj w czasie spotkania z okazji Dnia Pracownika Komunalnego, które odbyło się w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach. W uznaniu zasług kilkudziesięciu osobom Rada Państwa

DOKOŃCZENIE NA STR. 1

W Warce

134 osoby zatrute lodami!

Jak już informowaliśmy, w niedzielę w Warce doszło do zbrojowego zatrucia pokarmowego. Wczoraj do późnych godzin wieczornych udzielono pomocy 134 osobom, głównie dzieciom i młodzieży. Niewykluczony jest dalszy wzrost zachorowań. W szpitalach województwa radomskiego przebywa 28 osób hospitalizowanych, w tym w Grójcu 23, w Radomiu 5, w Warszawie 1. Przewodzone są przez radomski „Sanepid” badania laboratoryjne i dochodzenie epidemiologiczne celem ustalenia przyczyn zatrucia.

DOKOŃCZENIE NA STR. 2

W Radomiu

Do przedszkola — pod górkę

Bardzo trudno było w tym roku o miejsce w 53 radomskich przedszkolach. Wpłynęło do nich bowiem 5.500 podań, a zakwalifikować można było tylko 1786 dzieci

Wiele przedszkoli, głównie w nowych osiedlach, zajmuje adaptowane do tego celu mieszkania w blokach. Panuje tutaj zagęszczenie. W nie najlepszej sytuacji znajdują się przedszkola w centrum miasta. Mieszczą się one bowiem w starych budynkach.

Najwięcej dzieci nie przyjęto w osiedlu Ustronie — 252, na Gołębiewie — 400, Nad Potokiem 115, na Borkach — ponad 100. Nowe osiedle — Michałów nie ma przedszkola w ogóle. Rodzice musieli więc pogodzić

się z tym, że będą dowozić swoje pociechy do innych dzielnic. Nie trzeba chyba ów, jakie to będą uciążliwe wyprawy.

DOKOŃCZENIE NA STR. 2

Delegacja partyjno-państwowa KRLD przybyła do Berlina

BERLIN PAP. 29 bm. wieczorem delegacja partyjno-państwowa Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej pod przewodnictwem sekretarza generalnego KC Partii Pracy Korei, prezydenta KRLD Kim Ir Sena przybyła do Berlina z kilkudniową oficjalną wizytą przyjacielską. Na Dworcu Wschodnim w stolicy NRD przybyłego gościa serdecznie powitał sekretarz generalny Rady Państwa NRD Erich Honecker.

TELEFON interwencyjny 45898

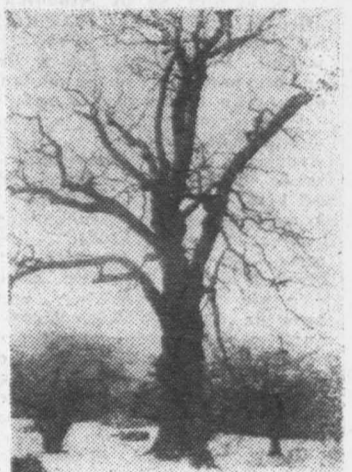
Interwencję przyjmujemy w godz. 9—11

Kradzieże przyczyną egipskich ciemności

Ulica Bohaterów Warszawy w Kielcach, na odcinku od ronda do ul. W. Piecka, od 2 tygodni jest nie oświetlona. Panujące wokół ciemności sprzyjają wycyzymom chuligańskim. — Strach tamtędy przejść! — skarżą się mieszkańcy tej dzielnicy.

DOKOŃCZENIE NA STR. 3

Pomnik przyrody

Spacerując po krakowskim Ogródzie Botanicznym zajmującym powierzchnię około 10 ha, można obejrzeć kilka tysięcy rosnących tam gatunków drzew, krzewów i roślin, a wśród nich najstarsze drzewo — dąb jagielloński. CAF—Tadeusz M. Sochor

A rybom nie szkodzi...

MOSKWA PAP. Nikotyna szkodzi wszystkim co żywe. Zdania tego nie podziela jednak uczeń z lwowskiego oddziału Ukraińskiego Instytutu Naukowo-Badawczego Gospodarki Rybnej. Co więcej, uważa on nawet, że ich „podopiecznym” tytoń w niewielkich ilościach przynosi korzyść. Jeśli bowiem do karmy dodać rybom siewdzo pyłu tytoniowego — odpadów z produkcji — to w wodzie zamierają zarazki chorób infekcyjnych, zaś same ryby nie chorują i szybko przybierają na wadze.

Dzień Działacza Kultury

Wczoraj uroczystość obchodzono w Kielcach Dzień Działacza Kultury. Z tej okazji Klub Środowisk Twórczych „U Soltyków” wypełnił się po południu pracownikami i działaczami kultury z całego miasta. Na spotkanie z nimi przybyli m.in. I sekretarz KM PZPR Zdzisław Skowron i prezydent miasta.

POMYSŁ NA WIECZÓR

Stanisław Garbacz, Kierownik Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego, Roman Ostrowski, scharakteryzował główne problemy rozwoju kultury w Kielcach, podkreślając decydujący wkład działaczy w codzienne jej upowszechnianie. Po krótkim wystąpieniu prezydent miasta wręczył nagrody 40 działaczom kultury.

DOKOŃCZENIE NA STR. 1

Trwale wyleczenia nowotworów w Polsce

Dotychczas opierało się na wprowadzenia w Polsce programu rządowego zwalczania nowotworów, a już widoczne są tego rezultaty, m.in. większa skuteczność leczenia tego schorzenia. Od 1975 roku — od wprowadzenia zorganizowanej formy walki z rakiem

(mimo iż zwiększyła się przeciętna liczba zachorowań w ciągu roku) — znacznej poprawie uległ odsetek trwałych wyleczeń. W sumie każdego roku odnotowuje się w naszym kraju ok. 70 tys. nowych zachorowań. Jednocześnie trwale wyleczo-

nych zostaje — o czym nie zawsze się pamięta, traktując nowotwory jako chorobę nieuleczalną — przeciętnie 15—20 tys. osób w ciągu roku z rozmaitymi przypadkami tego schorzenia. Prawie co czwarta za-

DOKOŃCZENIE NA STR. 2

- Nie tylko dania jarskie i mrożonki
- Kawiarniane ogródki
- Przybędzie zajazd obok „Raju”

Jak podejmuje gości gastronomia Kielecczyzny?

Sezon turystyczny rozpoczął się. Na Kielecczyźnie jak zwykle w maju aż roi się od wycieczek. Chętnie wyjeżdżają w Góry Świętokrzyskie turyści indywidualni, by w sobotę i niedzielę odpocząć na łonie natury. Jak przygotowały się do ich przyjęcia zakłady gastronomiczne usytuowane w najczęściej odwiedzanych miejscowościach podkieleckich?

Dom Wycieczkowy PTTK w Św. Katarzynie dysponuje 89 miejscami noclegowymi. Obecnie przebywa w nim komplet gości, którzy na miejscu otrzymują śniadania, obiady i kolacje. Jadłodajnia wydaje również posiłki turystom indywidualnym, przyjeżdżającym choćby na jeden dzień. Co oferuje się konsumentom? Dania choć smaczne, niestety nie zawsze trafiają w ich gust. Dominują bowiem potrawy jarskie, mieszane zaś przygotowywane są z mrożonek. A oto przykładowe menu: zupy — pomidorowa i jarzynowa, klopsy i zrazy przyrządzane z mrożonek, ryba smażona i kura gotowana. Konsumentom pytającym jednak o schabowe, mielone itp. Tego zapewnić im, niestety, nie można, jako że brak mięsa. Do dyspozycji szefa kuchni są tylko kury, które nie podlegają reglamentacji.

Restauracja „Baba Jaga” GS Bodzentynie w Św. Katarzynie obsługuje dziennie 200—300 osób. Zapewnia wycieczkowiczom całonocne wyżywienie. Nie brakuje tu rak do pracy — stąd też w jadłospisie często pojawiają się dania tak pracochłonne, jak omlety, pierożki, naleśniki. Dostateczne są też dostawy mięsa, nietrudno więc o urozmaicenie posiłków. Można tu dobrze i szybko zjeść, w zadbanym, estetycznym pomieszczeniu.

Czynny jest już także bufet w ośrodku kempingowym „Leśna Przystań” w Cedz. ie, prowadzonym przez BT „Turysta” w Kielcach. Nie prowadzi jednak sprzedaży dań gorących, garmateryjnych. Funkcjonuje tylko w czasie, gdy przebywają wycieczkowicze, oferując im

Przed wyborami

Posiedzenie Wojewódzkiej Komisji Wyborczej w Radomiu

Wczoraj w Radomiu odbyło się posiedzenie Wojewódzkiej Komisji Wyborczej. Omówiono sprawę przygotowań do wyborów do rad narodowych w Radomiu, Skaryszewie, Jedlińsku, Przytyku. Na wniosek Wojewódzkiego Kolegium Wyborczego dokonano trzech zmian na listach kandydatów na radnych do Wojewódzkiej Rady Narodowej. Zmiany dotyczą dwóch okręgów wyborczych (nr nr 1 i 8) oraz listy wojewódzkiej.

Podczas posiedzenia przedyskutowano także problematykę szkolenia przewodniczących i sekretarzy komisji wyborczych sześciu podstawowego.

Wczoraj również w Radomiu kandydaci na radnych do WRN i MRN spotkali się z przedstawicielami władz politycznych i administracyjnych miasta i województwa oraz z przedstawicielami PRON. Omówiono sytuację społeczno-polityczną i gospodarczą w mieście i regionie. Zebrani zapoznali się też z poprawkami naniesionymi do programów wyborczych po odbytych zebraniach konsultacyjnych. (wfm)

napoje, ciastka, wyroby cukiernicze.

Największą bazę gastronomiczną w rejonie Kielc posiada Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Turystyczne „Lysogóry”.

Do sezonu turystycznego — mówi Jadwiga Gierczak, specjalista ds. gastronomii — przygotowaliśmy się parę miesięcy wcześniej. Przeprowadziliśmy niezbędne remonty i modernizacje poszczególnych zakładów, dokonaliśmy przeglądu i naprawy maszyn ze szczególnym uwzględnieniem urządzeń chłodniczych. Dysponujemy 4 dużymi obiektami. Są to „Stodółka”, „Bristol”, „Chęciny”, „Centralny”. Ponadto czynny jest przy jaskini „Raj” bufet. Już w lipcu br. powinien zostać oddany do użytku budowany tu zajazd.

Przy restauracjach uruchomione zostały punkty małej gastronomii, a przy kawiarniach także ogródki. „Stodółka” już od 1 maja przygotowuje dodatkowe posiłki dla uczestników imprez „Automobilklubu” i giełd samochodowych oferując im bigos, flaczki. Wkrótce odbędą się tam specjalny konkurs na dania jarskie. Wysoko punktowane będą zwłaszcza potrawy, bądź całe zestawy obiadowe, wyróżniające się walorami smakowymi i niską ceną. Najlepsze zostaną wprowadzone do stałego menu.

Warto też dodać, że dwa zakłady gastronomiczne „Chęciny” i „Centralny” biorą udział w konkursie „Sanepidu”, trwającym od 1 maja do 30 września, pod hasłem „Smaczne i zdrowe”.

Jednym problemem gastronomii tego przedsiębiorstwa jest brak rak do pracy w kuchni. Zawsze tak się dzieje wiosną, że ludzie odchodzą do lepiej płatnej pracy w ośrodkach sezonowych. Wracają dopiero zimą.

Lepiej niż dotychczas świadczą swoje usługi placówki PSS zlokalizowane przede wszystkim w Kielcach — restauracje i bary. Wreszcie bowiem ma miejsce z własnego łuczu. Wzbogacił się więc jadłospis.

Kielecka gastronomia dokłada więc wszelkich starań, by sprostać wymaganiom sezonowych konsumentów. Biorąc pod uwagę aktualne trudności zarówno zaopatrzeniowe, jak i kadrowe, utrzymanie dobrego poziomu będzie trudne, ale chyba możliwe. (a-z)

Dzisiaj obraduje Sejm PRL

DOKONCZENIE ZE STR. 1

przedstawił ma kierownik Urzędu Gospodarki Morskiej — minister Jerzy Korzonek. Ocenił, że zaprezentowany zostanie dotychczasowy rozwój gospodarki morskiej w Polsce Ludowej, jej stan obecny oraz perspektywy rozwojowe.

Przewiduje się, że po poselskiej debacie, do której zapisało się 13 posłów, Sejm podejmie uchwałę w sprawie polityki morskiej naszego państwa.

Porządek dzienny posiedzenia obejmuje również pierwsze czytanie trzech projektów ustaw. Rada Państwa przedstawia projekt ustawy o Sądzie Najwyższym. W tym punkcie spodziewane jest wystąpienie zastępcy przewodniczącego Rady Państwa Kazimierza Secomskiego. Rządowy projekt ustawy o łączności zaprezentuje na posiedzeniu minister łączności Władysław Majewski, a projekt ustawy o drogach publicznych — wiceminister komunikacji Andrzej Markowski.

Powołanych ma być na tym posiedzeniu 15 nowych członków Rady Społeczno-Gospodarczej przy Sejmie PRL, w tym 14 stanowić będą przedstawiciele federacji związków zawodowych.

Porządek obrad przewiduje również zmiany w składzie osobowym komisji sejmowych. (PAP)

134 osoby zatrute lodami!

DOKONCZENIE ZE STR. 1

Jak poinformował nas dzisiaj dyrektor Woj. Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Radomiu, Kazimierz Bochyński, najprawdopodobniej źródłem zatrucia są lody z dwóch zakładów warzeckich. Pozostałe zakłady zostały, po przeprowadzeniu postępowania epidemiologicznego, wykluczone.

Dziś w godzinach wieczornych, a najdalej jutro, będziemy dysponować wynikami badań.

Trudności w ustaleniu wyników z faktu małych — praktycznie resztek — ilości materiałów pobranych do badań laboratoryjnych. (wejwar)

ANONS

Zarząd Wojewódzki Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Kielcach informuje, że w trakcie imprezy dla dzieci, na pływalni odkrytej „Tęcza” (ul. Dzierżyńskiego 110), w godzinach od 11 do 13 mogą zdobywać karty pływackie dzieci i młodzież do lat 16.

O godzinie 10 odbędzie się wojewódzkie zawody ratowników, a o godz. 12 dalszy ciąg zawodów w zalewie kieleckim.

Trwale wyleczenia nowotworów w Polsce

DOKONCZENIE ZE STR. 1

tem osoba spośród chorych powraca do zdrowia.

Różnie jednak kształtuje się stopień wyleczeń w poszczególnych typach nowotworów. Jeżeli ogólnie dla wszystkich schorzeń określa się, że polscy onkolodzy są obecnie w stanie wyleczyć prawie 50 proc. pacjentów, to rak skóry oraz wągrzy potrafią oni leczyć w 100 proc. W ciągu zaledwie 10 lat — dzięki odpowiedniemu zorganizowaniu całej sieci służby zdrowia, poczynając od przychodni zdrowia — skuteczność terapeutyczna w tym przypadku zwiększyła się o prawie 40 proc. Postęp ten jest widoczny w leczeniu niemal wszystkich nowotworów.

Rak sutków i narządów rodnych (zajmujący u kobiet pierwsze miejsce) oraz rak jamy ustnej leczone są w 40—60 proc. Istnieje jednak nadzieja, że w

najbliższej przyszłości skuteczność w tym zakresie zostanie znacznie poprawiona dzięki systematycznemu wprowadzaniu do praktyki służb zdrowia odpowiednio zorganizowanej profilaktyki.

Planuje się wprowadzenie okresowych badań kontrolnych cytologicznych w przypadku raka szyjki macicy oraz tzw. mammografii, umożliwiającej wczesne wykrycie raka piersi. Właśnie możliwe wczesne wykrycie choroby daje największe szanse trwałego wyleczenia, sięgające nawet 90 proc.

Niewystarczająca jest — jak się ocenia w Instytucie Onkologii w Warszawie, centrum koordynującym walkę z nowotworami w naszym kraju — skuteczność leczenia nowotworu raka płuc. Główną przyczyną większej liczby zachorowań w tym przypadku i to u mężczyzn, u których nowotwór ten zajmuje pierwsze miejsce, jest prawdopodobnie palenie tytoniu.

Do przedszkola — pod górę

DOKONCZENIE ZE STR. 1

Przyczyną tych kłopotów radomian jest to, że od 1979 roku, w co aż trudno uwierzyć, nie oddano do użytku żadnego przedszkola inwestycyjnego. A jeśli powstawały, to tylko w wyniku adaptacji innych pomieszczeń. Tak jest np. w osiedlu Berki, gdzie na przedszkole „przerobiono” zostanie domek jednorodzinny. W jego dwóch oddziałach od września br. znajdzie miejsce ok. 60 dzieci.

Przy ul. Żeromskiego istnieje uruchomione niedawno jednodziałowe przedszkole dla dzieci specjalnej troski. Kierowane są one tutaj po orzeczeniu poradni wychowawczo-zawodowej. Dobra to wiadomość dla zainteresowanych rodziców, że są tutaj jeszcze wolne miejsca.

Od 4 czerwca rodzice składają będą odwołania od decyzji komisji kwalifikacyjnych. Następują wtedy zwykle bardzo trudne dni i dla nich, i dla pracowników wydziału oświaty.

Jak poinformowała nas Maria Dźwiarek, wizytator ds. przedszkoli UM w Radomiu, jedynym wyjściem będzie, niestety, tylko „dogaszczanie” przedszkoli. Być może jednak uda się jeszcze gdzieś w mieście znaleźć dodatkowe pomieszczenia w już istniejących budynkach.

Gdy już nie ma szansy na przedszkole rodzice szukają opiekunów, prywatnych przedszkoli. Wydziały oświaty nie

mają — niestety — żadnych formacji na ten temat. Na jeśli zgłosi się ktoś, kto chce by założycie oficjalnie taką placówkę, to rezygnuje po przrzeniu odpowiednich przepis. Lepiej umawiać się z rodzim indywidualnie. A opłaty wtedy wysokie, bo do kosztu utrzymania dziecka trzeba doczyć przecież wynagrodze zainteresowanego. W sumie w pada kilka razy drożej niż przedszkolach państwowych, których na razie nie przewi je się żadnych podwyżek opł

Obecnie w Radomiu trwa dowa przedszkoli na Michałowie i Ustroniu. Obie placów 4-oddziałowe, po 120 miejsc ka da. Kiedy zostaną oddane użytku?

Niechętnie na to pytanie powiadają przedstawiciele Kom binatu Budownictwa Miejskiego. Tylko władze spółdzielni „z w stronie” patrzą w przyszłw bardziej optymistycznie. Zastca prezesa ds. inwestycyjn — Janusz Drozdowski zapewnas, że najpóźniej w I kwartle przyszłego roku przedszkolów, zostanie uruchomione. W placówk są jeszcze dwie takie placow które będą oddawane w 1987 roku.

Natomiast w Michałowie, poinformował nas prezes „Michałów” — Janusz Bu przedszkole musi być odd do końca br. Terminu tego da pólnować inwestorr. i wł miasta. Rodzice i... dzieci

Na WSI

180 miejsc czeka na przyszłych studentów

W WSI im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu odbyła się konferencja prasowa poświęcona rekrutacji na studia w roku akademickim 1984/85. Konferencję prowadził prorektor WSI, doc. dr inż. Aleksander Sala.

Egzaminy wstępne na radomską uczelnię rozpoczną się 10 lipca br. Kandydaci na kierunki techniczne rozwiązywać będą tego dnia zadania z matematyki. Natomiast 11 lipca przewidziany jest egzamin z języka obcego. Na 12 lipca wyznaczono egzamin z fizyki dla zdających na Wydział Materiałoznawstwa i Technologii Obu-

wia. Potem nastąpi 3-odn przerwa, po której 16 lipca odbędą się testy z matematyki, a nazajutrz także testy z fizyki lub chemii. Podobać będą przebiegają egzaminy Wydziału Ekonomiki i Organizacji, z tym że kandyd na ten wydział 12 lipca w wac będą egzamin pisać z geografii bądź historii. 16 lipca egzamin ustny któregoś z tych przedmiotów. Wyniki egzaminów zostaną ogłoszone 20 lipca.

Rekrutacja na studia br. odbędzie się na czterech wydziałach WSI: Transportowym, Mechanicznym, Ekonomicznym i Organizacji oraz na Wydziale Materiałoznawstwa i Technologii Obuwia. W roku akademickim 1984/85 uczelnia posiada 180 miejscami kandydatów na pierwszy studiów.

Maturzyści składają ośm. menty do 15 czerwca za rednictwem szkół, które kończyli. Natomiast ci zdających, którzy użyli świadectwa dojrzałości w przednich latach, składają kumenty na uczelni od maja.

Należy wspomnieć, iż runki socjalne WSI są dzo dobre. Wszyscy, którzy zostaną przyjęci w tym ku na studia, mają zapewne miejsca w domach w denkach i wyżywienie w łówce. Na potrzeby studentów oddany jest też Klub „Ata (po długim remoncie otwiera swoje podwoje czerwieca br.), gdzie można bawić się na dyskotekce i oglądać filmy w klubie deo.

rkę
dnych
t. Na
to eba
taką
po pr
przepis
rodzi
oplaty
o koszu
zeba d
agrodze
umie
ej niż
przewi
żek op
trwa
Mieha
placów
niejsz
ddane
tamie
iele K
Miejski
ielni
przys
Zas
stycyj
I zape
I kw
przeds
W pla
placów
w 198
łowie.
prezes
sz Bu
óde
u tego
rr. i w
dzieci
ntó
3-oni
j 16
mate
akże
Podob
zaminy
ki i O
kandy
lipca
pisar
istorii,
ustni
zedmie
w 206
studia
na cze
Transp
konomi
na Wy
wa i T
roku
czelnia
scami
erwszy
lają do
ca za
które
ast ci
uży
ości w
kładają
elni
ec, iż
SI są
scy, k
w tym
zapew
mach
enie w
studen
lub „A
oncie
podwo
można
otece i
klubie

Materiały dla odlewnictwa • Kotły c. o. i kultywatory konne • Sita
szasane, resory i sprężyny

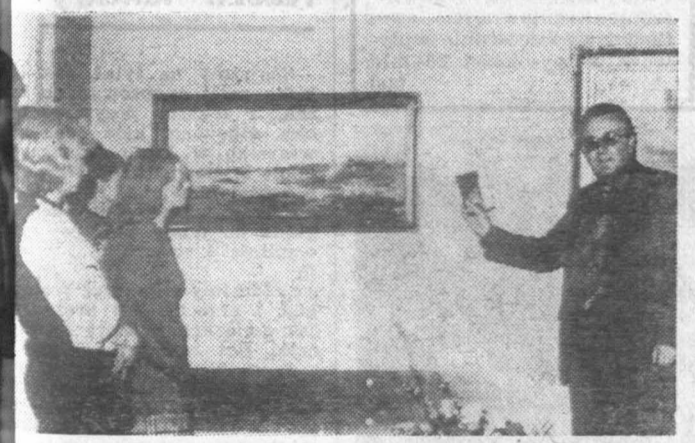
"Zębiec" w poszukiwaniu własnej drogi rozwoju

10 lat temu, w czerwcu 1954 roku, powołano do życia przedsiębiorstwo o nazwie Kopalnia i Zakłady Wzbogacania Piasków Żelazistych w Zębcu k. Starachowic. Leżący w samym środku itzec-
starachowickich lasów zakład oddano do eksploatacji w styczniu 1956. Pięć lat później zapadła decyzja rządu o wstrzymaniu produkcji żelazny jako nierentownej. Rozpoczął się okres poszukiwania nowego programu produkcyjnego, który przyniosłby utrzymanie dla dwutysięcznej załogi i pożytek dla gospodarki narodowej.

Określona przed trzynastoma laty generalna koncepcja produkcji przewidywała wytwarzanie materiałów pomocniczych dla odlewnictwa i maszyn do wyrobów metalowych. W pierwszej fazie była to przede wszystkim produkcja zaopatrzenia. Znanymi były w całym kraju budynki typu "zębiec" - stanowiące konstrukcje stalowe. Stanowiska miały zaplecza, ale szybko zaczęto je wykorzystywać w wielu miastach jako obiekty administracyjne. Wytwarzano też podwozia pod koparki. Jeszcze w roku 1980 wyroby rynkowe sta-

Pejzaż Polski • Fotogramy J. Uklejewskiego
Portret reprezentacyjny • Władysław Malecki

W starachowickim "Empiku"

W dniu otwarcia wystawy "Pejzaż polski w malarstwie" gościom prowadził dyrektor Alojzy Oborny z Muzeum Narodowego w Kielcach. Jego znakomite prelekcje o sztuce mają w Starachowicach liczną grupę wiernych słuchaczy.

Fot. Krzysztof Gorzyński

W niespodziankę sprawił starachowicki Klub MPIK miłośnikom sztuki, organizując Dzień Oświaty, Książki i Muzei, dzięki zyczliwości Muzeum Narodowego w Kielcach, w której z tytułowaną "Pejzaż polski w malarstwie". Zgromadziło m.in. prace mistrzów, których życiorysy związane są z historią sztuki. Wykładczy: Falata, Kamczewski, Rapackiego, Szermentow-

W najbliższych dniach klub starachowicki Klub MPIK miłośnikom sztuki, organizując Dzień Oświaty, Książki i Muzei, dzięki zyczliwości Muzeum Narodowego w Kielcach, w której z tytułowaną "Pejzaż polski w malarstwie". Zgromadziło m.in. prace mistrzów, których życiorysy związane są z historią sztuki. Wykładczy: Falata, Kamczewski, Rapackiego, Szermentow-

Telefon zaufania

Stowarzyszenie Rozwoju Rolnictwa w Kielcach organizuje "telefon zaufania". Godz. 18-19.30 porad udzielą lekarz ginekolog i psycholog.

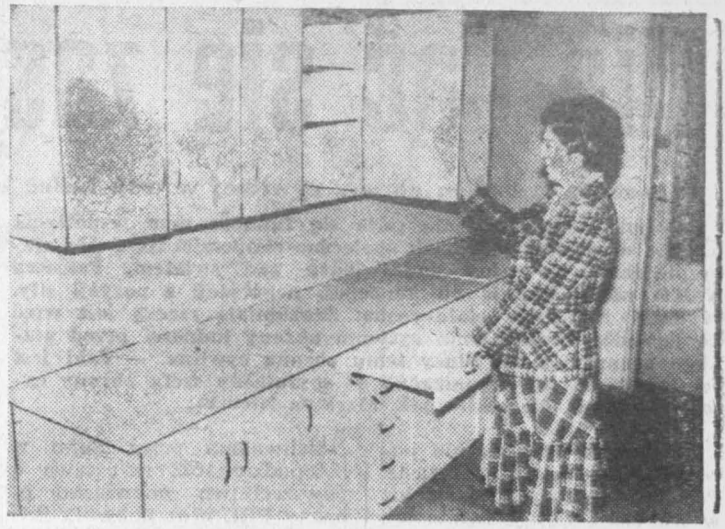
eksploatacji. Znajdują zastosowanie przede wszystkim w budynkach jednorodzinnych, ale także w punktach handlowych, usługowych, pomieszczeniach gospodarczych. Paliwem podstawowym jest koks, ale można także stosować węgiel kamienny oraz brykiety.

ZGM mają w zanadru kolejną wersję wodnego kotła centralnego ogrzewania o dużej powierzchni grzewczej, który byłby przydatny w ogrodnictwie (cieplarnie) bądź w niedużych osiedlach mieszkaniowych. Wyrób ten przygotowany wspólnie z Ośrodkiem Badawczo-Rozwojowym Ministerstwa Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego posiada bardzo ważną zaletę: przystosowany jest do spalania miału węglowego. Ich tegoroczna produkcja - 100 sztuk - objęta jest zamówieniem rządowym. W roku 1985 przewiduje się wyprodukowanie 200 sztuk i to jest - jak twierdzi dyrektor naczelny ZGM, mgr Leszek Lankoff - główny pułap możliwości zakładu. Rozwijanie produkcji, a potrzeby gospodarki narodowej oblicza się na 2 tys. sztuk rocznie, wymagać będzie nakładów inwestycyjnych. Resort sugeruje, aby "Zębiec" był generalnym producentem tego typu kotłów we współpracy z Ośrodkiem Badawczo-Rozwojowym Instalacji Sanitarnych i Grzewczych w Radomiu (filia w Łodzi). Przedsięwzięcie jest ważne i celowe, bowiem przyniesie poważne oszczędności paliwa.

Wyrasta więc "Zębiec" na poważnego specjalistę w produkcji wodnych kotłów grzewczych, ale przecież tylko tym jednym asortymentem nie dałoby się zarobić na utrzymanie. "Zębiec" wspomaga także rolnictwo. Od roku 1982 jest jedynym w kraju producentem kultywatorów konnych. Co roku wytwarza się tu 6 tys. sztuk tych urządzeń oraz 60 tys. szt. części zamiennych.

Monopol dzierży także ZGM w krajowej produkcji piasków ołazanych żywicą i tzw. bentonitu - składników niezbędnych w technologii odlewnictwa. Prowadzona jest także antyimporsowa produkcja proszku polterskiego. Jest to pod względem wartościowym i ilościowym (samego bentonitu w skali roku 60 tys. ton) najpoważniejszy zakres produkcji zakładu.

Trzecim ważnym elementem składowym wytwórczości jest kooperacja. Dla potrzeb rolnictwa, górnictwa i przemysłu maszynowego powstają tu różnego rodzaju sita - blaszane, sprężyny, resory. AN-NO

Mebłe kuchenne z kieleckiego "Prelbudu".
Fot. Al. Piekarski

Cenna inicjatywa kieleckiego "Prelbudu"

Kieleckie Przedsiębiorstwo Produkcji Elementów Budowlanych "Prelbud" jest firmą zaplecza budownictwa. W zakładach w Sitkówce, Końskich i Wolicy produkuje się elementy żelbetowe, w Suchedniowie, Rudkach i w kieleckiej dzielnicy Herby powstaje stolarka. Dotychczas zakład nie był znany z produkcji rynkowej. Niebawem ma szansę zyskać popularność, a to dzięki cennej inicjatywie produkcji zestawów mebli kuchennych. Pierwsze informacyjne partie już opuściły zakład. Meble są ładne i starannie wykonane.

Na razie przewiduje się produkcję około 500 kompletów rocznie. Nie jest to liczba oszałamiająca, ale - jak poinformował nas Marek Gładyszowski z działu przygotowania produkcji - w przyszłości po opracowaniu innego systemu montażu mebli, będzie można rozszerzyć ich produkcję. (alp)

Śladem naszych interwencji

WIEŻA BĘDZIE ZAGOSPODAROWANA

30 kwietnia pisaliśmy o starej zabytkowej wieży ciśnieniowej w Glinicach w Radomiu. Jest to obiekt, który ma dla miasta znaczenie historyczne i w pełni zasługuje na zainteresowanie. Po adaptacji wieża ta mogłaby być wykorzystana przez placówki naukowe. Od kilkunastu lat natomiast jest opustoszała i niszczeje.

Na naszą krytykę odpowiedział Wojewódzki Konserwator Zabytków w Radomiu. W liście czytamy m.in.: "Zagospodarowanie zabytkowej wieży ciśnieniowej w Radomiu jest ujęte w programie działań Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W chwili obecnej, przy udziale Urzędu Miasta Radomia, Kuratorium Oświaty i Wychowania oraz Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji

trwają rozmowy dotyczące sposobu zagospodarowania i administrowania ww. obiektem. O podjętych ustaleniach i programie zagospodarowania pozwolę sobie zawiadomić Waszą Redakcję osobnym piśmie." (iga)

Telefon interwencyjny

DOKONCZENIE ZE STR. 1.
Kierownik Oddziału Oświaty i Wychowania w Zakładzie Energetycznym podał nam przyczynę braku światła. Stwierdzono wyciek mania do zabezpieczonych przed światłem ulicznych, skąd skradziono posrebrzane stykarki oraz główki bezpieczników. Są to części trudno dostępne i nie sposób zdobyć je w ciągu dnia.

Przypadki podobnych kradzieży zdarzają się w wielu punktach miasta, stąd licząc skargi na złe funkcjonowanie oświetlenia ulicznych. (iga)

Program jest - brakuje środków

Nasze rzeki pod względem czystości są na jednym z ostatnich miejsc w Europie, a wciąż jeszcze wzrasta stopień ich zanieczyszczenia. Podobnie dzieje się także w woj. kieleckim. Wodom zagrażają nawozy sztuczne spływające z pól, ścieki komunalne i przemysłowe. Jedynym ratunkiem jest budowa oczyszczalni.

W woj. kieleckim, podobnie jak w innych regionach kraju, opracowany został program ochrony wód przed zanieczyszczeniem. Określono w nim inwestycje, jakie podejmowane będą do 1990 roku. Przedstawiono też stan zagrożenia dla rzek województwa. Najgorzej jest obecnie w Busku-Zdroju. Oczyszczalni tutaj nie ma, a niewielka rzeka Maskalis, do której zanieczyszczenia są odprowadzane, sama stała się ściekiem. Dokumentacja oczyszczalni dla tego miasta będzie gotowa w przyszłym roku i wtedy rozpocznie się budowa. Potrwa ona prawdopodobnie do 1989 roku. Koszt jest wysoki - 620 mln zł.

Oczyszczalnie ścieków - nadzieja dla przyrody

Niewystarczająca jest też wydajność oczyszczalni dla Kielce w Sitkówce. Wielokrotnie pisaliśmy już o tym, że 1/3 ścieków płynie wprost do Bobrzy. Mamy jednak pocieszającą wiadomość, że jeszcze w tym roku rozpocznie się modernizację u-

ządzeń Sitkówki. Pozwoli to na oczyszczenie wszystkich ścieków, jakie tutaj docierają. Koszt - ok. pół miliarda złotych. Z myślą o przyszłości natomiast, planuje się rozbudowę oczyszczalni. Drugi etap budowy rozpocznie się w 1986 roku, a oddanie do użytku ma nastąpić w 1990 roku. Pilną sprawą jest budowa oczyszczalni w Ostrowcu. Początek prac przewiduje się na 1986 r., a zakończenie na 1991 r. Rozpoczyna się też modernizacja

cję oczyszczalni ścieków w Skarżysku-Kam. Swoje udziały w tym przedsięwzięciu zgłosiły zakłady "Predom-Mesko", które w zamian będą mogły kierować tutaj ścieki przemysłowe. Jeszcze w tym roku zakończona zostanie budowa oczyszczalni w Miechowie i modernizacja w Starachowicach. W przyszłym roku natomiast powstanie "Bioblok" w Chmielniku, rozbuduje

się też oczyszczalnię w Końskich, przeprowadzi modernizację istniejącej w Suchedniowie, powstanie "Miniblok" w Rejowie. Na oczyszczalnię muszą dłużej poczekać, bo do 1986 roku, Włoszczowa i Kazimierza Wielka, do 1989 r. - Skalbierz, a do 1990 r. - Dziadowice i Sielcia. Program obejmuje inwestycje we wszystkich większych miastach województwa; określono w nim także koszty i terminy. Do 1990 r. sytuacja powinna się

więc radykalnie poprawić. Czy jednak wystarczy środków i czy znajdują się chętni do podjęcia budowy oczyszczalni?

Jak poinformowano nas w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w Kielcach na wszystkie zaplanowane prace potrzeba do 1990 roku ok. 5,6 mld zł. Oczywiście, przekracza to możliwości województwa, dlatego liczymy na około 3 mld zł z funduszu centralnego. Za te właśnie pieniądze wybudować można II etap Sitkówki, oczyszczalnię w Ostrowcu i rozbudować oczyszczalnię w Skarżysku. Fundusze własne wystarczą na modernizację i inwestycje o mniejszym zakresie. Zdaniem fachowców, program jest możliwy do wykonania w pełni i w wyznaczonych terminach, tym bardziej że zwiększa się zainteresowanie wykonawców budową tego typu obiektów.

Może więc wreszcie przestaniemy zatruwać środowisko naturalne? (KB)

Nie dać się zaskoczyć!

(Rozmowa z szefem obrony cywilnej w woj. kielec kim — plk. M. Niemcem)

Pokojowe współzależności stały się fundamentem współzależności państw o różnych ustrojach społeczno-ekonomicznych. Ale niebezpieczeństwo wojny nadal ciąży nad światem. Państwa NATO nie odstępają od koncepcji negocjacji z pozycji siły. Wydatki wojskowe stale rosną. Zrozumiałą rzeczą jest więc konieczność doskonalenia systemu obrony ludności przed atakiem nieprzyjaciela. Służą temu obrona cywilna — Jaki jest cel i zadania tej organizacji? — spytałśmy szefa obrony cywilnej w woj. kieleckim, plk. Mariana Niemca:

Obrona cywilna nie powstała w ostatnim czasie. Problem ten zarysował się już w trakcie I wojny światowej, gdy lotnictwo przeciwnika zaczęło zagrażać ludności cywilnej. W Polsce obrona cywilna pojawiła się na początku lat dwudziestych, początkowo jako organizacja społeczna, a od 1934 roku jako instytucja państwowa. Poddana ognionej próbie we wrześniu 1939 roku, podczas obrony Warszawy, potwierdziła celowość jej powołania i skuteczność działania. W ciągu 40-lecia polskiej ludowej obrona cywilna doskonalila swoje struktury organizacyjne i metody działania.

Uchwalona przez Sejm w listopadzie 1983 r. ustawa o powszechnym obowiązku obrony PRL oraz uchwała Rady Ministrów w sprawie obrony cywilnej określają główne cele i zadania tej organizacji. Są to: ochrona ludności, gospodarki narodowej, dóbr kultury, ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w czasie wojny oraz współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i usuwanie ich skutków w czasie pokoju.

Jednym z najważniejszych zadań obrony cywilnej jest ostrzeżenie i alarmowanie ludności o niebezpieczeństwie napadu powietrznego oraz przeprowadzenie rozbrodzenia zakładów pracy i ewakuacja mieszkańców miast i wsi. Obowiązkiem wszystkich obywateli jest zatem znajomość sygnałów alarmowych i zasad zachowania się po ich ogłoszeniu. Ukrycie ludności w schronach po ogłoszeniu alarmu wymaga odpowiedniego przygotowania, zabezpieczenia lokali mieszkalnych, wody pitnej i środków spożywczych przed zanieczyszczeniem lub skażeniem.

Równie ważnym zadaniem obrony cywilnej jest utrzymywanie ciągłości produkcji i funkcjonowania wszystkich dziedzin gospodarki narodowej ważnych dla prowadzenia wojny i życia społeczeństwa. Obrona cywilna ma także za zadanie ochronę dóbr kultury. Podlegają jej wszystkie obiekty, zgodnie z tzw. konwencją haską z 1954 r. wpisane do międzynarodowego rejestru.

Od czego zależy skuteczność obrony cywilnej w czasie wojny?

O skuteczności obrony cywilnej decyduje przede wszystkim sprawność organizacyjno-techniczna systemu powszechnego ostrzeżenia i alarmowania, a także przygotowanie ludności do rozbrodzenia i ewakuacji. Sprawność obrony cywilnej w czasie wojny zależy także od realizacji zadań w zakresie ochrony ludności i gospodarki narodowej już w czasie pokoju. Dlatego też dużo uwagi poświęcamy przygotowaniu i szkoleniu organów i formacji obrony cywilnej oraz ludności w zakresie powszechnej samoobrony. Służą temu także szeroko rozwinięta działalność popularyzatorska.

— Sceptycznie pytają, czy utrzymywanie obrony cywilnej w czasie pokoju ma sens?

Zmechanizowane wydobywanie

Odsłano do eksploatacji wielki zmechanizowany kompleks w kopalni im. Kostienki w Zagłębiu Karagandzkim (Kazachska SSR). Przeznaczony on jest do wydobywania węgla z pokładów o wysokości do 4 m. Urządzenie przystosowane jest do wydobywania węgla z pokładów o wysokości do 4 m. Urządzenie przystosowane jest do wydobywania węgla z pokładów o wysokości do 4 m. Urządzenie przystosowane jest do wydobywania węgla z pokładów o wysokości do 4 m.

Obrona cywilna zrodziła się z potrzeby udzielenia pomocy w czasie wojny, ale hasło „Obrona cywilna chroni, pomaga i ratuje”, znajduje pełne odzwierciedlenie także w czasie pokoju. Oddziały obrony cywilnej szeroko włączają się do likwidacji skutków klęsk żywiołowych, katastrof i awarii oraz realizacji czynów społecznych ważnych dla gospodarki i dla obronności.

— Dziękuję za rozmowę.

K. SKUP

Na zdjęciu: patrol rozpoznania chemicznego bada teren.

CAF—Urbanek

Ćwiczenia ze strzelania, to jedno z zajęć obrony cywilnej.

CAF—Kraszewski

Koza... z próbówki

W Instytucie Weterynarii w New Delhi po raz pierwszy na świecie ujrzała światło dzienne koza, która została zapłodniona in vitro, czyli poza organizmem matki. Rzecz, zdawałoby się, mało doniosła, gdyż u ludzi jest to już praktyka dość częsta, jako że w ciągu kilku ostatnich lat przyszło na świat ponad 100 dzieci „z próbówki”.

— Ale ta sama operacja w odniesieniu do zwierząt okazuje się znacznie trudniejsza. Mimo bardzo licznych prób tego rodzaju, technika zapłodnienia in vitro uwieczniona została powodzeniem w przypadkach myszy, królika, chomika i szczura. Raz tylko poczęte zostały cielęta z próbówki, ale eksperymenty tego nie udało się już powtórzyć, podobnie jak nie udało się to z innymi innymi domowymi ssakami. Osiągnięcie uczonych hinduskich ma duże znaczenie dla przyszłości hodowli.

PZM — odporna na kryzys

w tym także o nowoczesne statki o napędzie węglowym.

Flota PZM ma przewieźć w br. 25.600 tys. ton ładunków. Przewiduje się przesunięcie części tonażu zasięgu oceanicznego na europejski oraz spadek o blisko jedną trzecią przewozów w Zakładzie Zbiornikowców i Usług Armatorów PZM w Gdyni. Ma nastąpić wzrost przewozów węgla, rudy, apatytów, mniej będzie natomiast w statkach PZM ropy i produktów naftowych, zboża, siarki płynnej i suchej oraz innych ładunków masywnych. Mimo kryzysu, PZM zapowiada podwyższenie rentowności swej floty i wypracowanie wpływów w wysokości 28 mld zł.

(as)

W warszawskim Teatrze Współczesnym

Warszawski Teatr Współczesny przygotował swoim widzom kolejną premierę. Jest nią sztuka „Paal i Maal” Istvana Csaruka w przekładzie Alicji Mazurkiewicz. Przedstawienie reżyseruje Maciej Englert, a scenografię przygotowała Ewa Starowieyska. Udział biorą znani i lubiani artyści — m.in. Czesław Wolejko, Henryk Borowski, Marja Liba, Antonina Gordon-Górecka, Krzysztof Wakuliński. Z pewnością i ten spektakl, jak większość w tym teatrze, cieszyć się będzie powodzeniem wśród publiczności.

Na zdjęciu: Czesław Wolejko — Paal i Henryk Borowski — Maal

CAF—Andrzej Rybzyński

Nasze lektury

Spójrzmy na tytuł, jak i kilka niżej anonsowanych książek, z lekkim przybliżeniem oka, albowiem ktoś by mógł powiedzieć, że wierszarki, kobiecie powieścić? Nawet o której mówiono, że w swym pozornie lekkich strofach a głada do duszy kobiecie pisać o miłości i rozstaniu:

Autorką pięknego „Świata jak się domyślamy, jest Maria Jasnorzewska-Pawlikowska”, która zarekomendować została raz jeszcze swym w bielec „Bibliofilskiej edycji miniaturowej” na podstawie mika wydanego w 1927 r.

W rozchwytanej serii „Obłiwosci” KAW ukazały „Wiersze skandaliczne” Juliusza Tuwima. Te same, które publikowane po raz pierwszy w 1918 r., wywołały burzę protestów, zwłaszcza w prądach i skleralizowanych kołach czytelników. Oweż krytycy pisali m.in.: „Nie zmniejsza to twórczości, a obrazającego etyczne uczucia”

Wig.

W rozchwytanej serii „Obłiwosci” KAW ukazały „Wiersze skandaliczne” Juliusza Tuwima. Te same, które publikowane po raz pierwszy w 1918 r., wywołały burzę protestów, zwłaszcza w prądach i skleralizowanych kołach czytelników. Oweż krytycy pisali m.in.: „Nie zmniejsza to twórczości, a obrazającego etyczne uczucia”

Wig.

W rozchwytanej serii „Obłiwosci” KAW ukazały „Wiersze skandaliczne” Juliusza Tuwima. Te same, które publikowane po raz pierwszy w 1918 r., wywołały burzę protestów, zwłaszcza w prądach i skleralizowanych kołach czytelników. Oweż krytycy pisali m.in.: „Nie zmniejsza to twórczości, a obrazającego etyczne uczucia”

Prawie wszystko o kobiecie

Oto jeden z tych „skandalicznych” Tuwimowskich wierszy. Słów parę okraszonych zachwytem, pragnę rzucić pod adresem Wydawnictwa Artystycznego i Filmowego w Warszawie, które pokusiły się wydać stare, sprzed osiemdziesiąt parę lat, studium Stanisława Przybyszewskiego „Edvard Munch”, z reprodukcjami dzieł sławnego norweskiego artysty i grafika. „Kobieta Muncha — pisze Przybyszewski — to bezmiar namiętne światło, w którym ogni bezlitośnie się pali, to sa-

— Maria Jasnorzewska-Pawlikowska, „Dancing karnet balowy”, WAI, s. 48, il. z 140.

— Julian Tuwim, „Wiersze skandaliczne”, KAW, s. 122, il. z 160.

— Stanisław Przybyszewski, „Edvard Munch”, WAI, s. 79 i nb. il. z 160.

— Piotr Arctino, „Żywoty kurtyzany”, WAI, s. 288, il. z 140.

Podsluchane pod gruszą, czyli...

Nie ma mnie w domu, jestem na działce

— No i co, rośnie? — No pewnie. Jeszcze wczoraj ledwie kilka kielków wystawało nad ziemię, a dzisiaj... To po ostatnich deszczach.

Pana Jana, naszego rozmówcę, spotykamy w jego ogródku przy ul. Bohaterów Warszawy, gdy pochylony nad grządką wpatruje się w ledwie widoczne roślinki. Rozglądamy się wokół: działka zadbana, chwastów ani śladu, równo wytyczone grządki. — Z pewnością dużo pracy trzeba, żeby doprowadzić działkę do takiego wyglądu. — E, gdzie tam — odpowiada p. Jan — to jest tak, że...

...ogrodnik śpi, a wszystko samo rośnie

Niby tak, ale działkowiec swoje zrobić przecież musi. Dwa razy w roku trzeba ziemię kopać, raz na dwa, trzy lata użyć obornikiem. Wreszcie — sadzenie, wysiewanie roślin i nie kończące się zabiegi pielęgnacyjne polegające na pielieniu, pielieniu i... pielieniu.

— Czy na chwasty nie ma rady? — A jakże, można się ich pozbyć. Trzeba tylko ciepło je we właściwym czasie: zanim się

czy warto się tak męczyć?

— Męczyć? Ależ nie podobnego. Jak siedzę w domu, to jestem chory. Tutaj i schyłanie latwiej mi przychodzi, i głowa nie boli, i w kościach nie lamie. Nudzi się nie ma kiedy — przecież ciągle coś nowego się robi, a co grządka, to inna roślina.

Na zakończenie dzisiejszego przeglądu interesujących pozycji wydawniczych, polecam tłumaczone z oryginału włoskiego „Żywoty kurtyzany” Piotro Arctino. Natomiast nie zalecam, chociaż nie bez złośliwej satysfakcji cytuję, poręczające słowa stanowiące kwintesencję książki: „Mniszka gwałci młodszą przysięg, męzka małżeńską, kurtyzana przynajmniej nie ma na swoim sumieniu ani reguły, ani mię. Jest ona jak ten żołnierz, któremu płać za to, że niszczy wszystko na okół. Zio jest jej właściwym rozumieniem, a więc też zła nie unika... Grzechy kurtyzany są w pewnym względzie również jej cnotami”.

Wig.

— Maria Jasnorzewska-Pawlikowska, „Dancing karnet balowy”, WAI, s. 48, il. z 140.

— Julian Tuwim, „Wiersze skandaliczne”, KAW, s. 122, il. z 160.

— Stanisław Przybyszewski, „Edvard Munch”, WAI, s. 79 i nb. il. z 160.

— Piotr Arctino, „Żywoty kurtyzany”, WAI, s. 288, il. z 140.

nie stroną. Wręcz przeciwnie: mile są pogawarki z sąsiadem zza plotu, można wymienić doświadczenia i sadzonki roślin, podzielić się nasionami świetnych, bułgarskich pomidorów. Czasem zdarzy się, że ktoś wyciągnie ukrytą w sekretnej szufladzie butelkę porzeczkowego wina. Jest okazja, by pochwalić się wyhodowaną pigwą, srebrnymi świerkami czy okazałym bziem. Sąsiedzi są pełni uznania, lecz to nie to samo co pochwała rodziny. Ale...

...jak przekonać żonę?

— pyta p. Jurek. — Chciałbym zbudować altankę, zrobić basen, tylko dla kogo? Żona i dzieci wolą chodzić na spacer po parku. Nieustannie słyszę wymówki: ciągle ta działka i działka... A w niedzielę to muszę wyznaczyć się wczesnym rankiem, bo gromy się spylają: „Chociaż w święto mógłbyś być z rodziną”.

Skarży się p. Jurek, skarży się również p. Anna: — Mój mąż jest bardzo niezadowolony, gdy od domowych zajęć uciekam na działkę. Przykro mi, gdy widzę, że w sąsiednim ogródku gospodaruje młode małżeństwo z dziećmi. Oni potrafili się tym cieszyć, rezygnując nawet z wyjazdów na wczasy, bo gdzie może być lepiej niż tutaj?

Życie na działce

to nie zawsze sielanka

Dobrze, kiedy świeci słońce. Gdy jednak nastaną upały, ziemia szybko wysycha. W ogródkowych kranach zaczyna brakować wody. Trzeba wędrować z wiadrami nad pobliską rzeczkę albo szukać studni. Nie można przecież dopuścić, by wszystko się zmarnowało.

Coraz częściej działki odwiedzają nieproszeni „goście”. Okradają altanki, wyrwijają i niszczą krzewy, kwiaty, łamią drzewka. Nie powstrzymują ich kłóskaste druty, ogrodzenia i kłódki.

Spokojnych działkowców do pasji doprowadzają urzędzanie tu i ówdzie głosne „przyjeżdż”. W niektórych altankach „wesolo” jest przez całą noc.

To nie są prawdziwi działkowcy

— stwierdza p. Antoni, emeryt. — Zresztą, co to się teraz porobiło? Samochodami przyjeżdżają, tak jakby mało spał in mieli na ulicach. A potem siedzą przed tymi swoimi „willami”. Kto to widział takie chałupy na działce? Murowane, wielkie i brzydkie. A ci działkowcy, opalają się Boże, to tylko im opalanie w głowie. Jak sobie jeszcze puszcza radio, to wszystkie ptaki syciąkają. Już by lepiej w domu siedzieli. Jak tak dalej pójdzie, to trzeba będzie chyba oddać tę działkę...

Grzeby tej nie należy jednak brać poważnie. Kto raz zamaskował w pracy i wypożyczony na własnym kawałku ziemi, ten już z niego nie zrezygnuje. (b+e)

Nowa metoda reanimacji

Lekarze z Moskwy opracowali nową metodę reanimacji. Po raz pierwszy zastosowali oni preparat o nazwie lepretyd, pozwalający na efektywne wyprawienie organizmu ze stanu śmierci klinicznej, szybko polepszący zapobiegający w krew najważniejszych organów. Przy eksperymentach wszystkie zwierzęta po 17-minutowym przebywaniu w stanie śmierci klinicznej wracały do życia po zastosowaniu preparatu. Szybko i trwale regenerowały się wszystkie funkcje mózgu.

Wojciech Marcicki Amor w opłotkach

W tygodniu po pożarze Romek Bronnik, Janusz Pęski i Zbyszek Czernik zebrałi wszystkie deski, jakie mieli w obejściu i na starym fundamente zaczęli stawiać nowy dom dla Zośki. Na jesieni Zośka mogła w nim zamieszkać. Chłopcy wypili na osiedlinach, Zośka nie wyróżniła żadnego, więc i do scysji żadnej nie doszło. Zresztą, kto tam wie, co oni we trzech ustalili...

Zośka B. nie jest wcale głupia, choć różnie o niej mówią. Ot, temperament na tylko duży. Związała się z jednym chłopem, gdyby któryś chciał na serio. A oni tylko wpadną na chwilę, ciup-ciup i w nogi. Jedynie Jasiiek jakiś rozsądniejszy był, małżeńsko obiecywał. Ale Jasiiek stary, piętnaćie lat różnicy. Ona by chciała młodego męża, ma prawo, prawda? A tu ci młodzi tak nieśmiało z tą żeniactwem. Zresztą oni, Bóg wie, jaką pannę by chcieli. Rozglądają za księżniczkami, kiedy księżniczki w palacach, a tu trzeba dziewczuch do gnoju. Ona to wie, bo jej robota na wsi nie pierwszyczna, od małego świnie pasła.

A przecież gdyby któryś z nich choć słowo obietnicy szepnął, pewno by się ku jednemu zwróciła. A tak dzielila całą duszę między trzech z nadzieją, że się któryś wreszcie odezwie; czwartego zaś przyjmowała z litości. I dla podarunków, co jej gęsto przynosił. Bo dziewczyna lubi prezenty, wsiłowa też.

No, może Zbyszek Coś by więcej powiedział, gdyby go Duszyński nie naszedł...

Zbyszek Czernik też by jednak nie powiedział, choć ma 8 hektarów i 29 lat. Takie coś jest między nimi trzema, że gdyby się któryś Zośce oświadczył, to by to dwóch pozostałych odebrało jako zdradę. Trudno to nawet wytłumaczyć, ale tak jest. Z jednej strony bowiem musz przypiera, a z drugiej — coś w szachu trzyma, słów wydusić nie pozwala. I przychodzi człowiek od Zośki, myśli o niej i zamiaś plusy wybierać, to samo już wynajduje. Lecz potem znów idzie.

A Zbyszek Czernik nie jest wyimagający. Wziąłby i Zośkę, bo robotna jest, cicha. On, ze temperamentu ma wielki; wie, by nawet oko przymknął, byleby domostwo na tym nie cierpiało i jego opinia męzowska.

Zośka ma 25 lat i nie ma zamiaru nigdzie się wynosić. Sypłin ma przyszłość. Ona już to widzi. Jeden młody z żoną się sprowadził — z miasta. Przyjdą inni. Niech tam dziewczynki leca na łatwy chleb, jej bliższy ten las na wzgórzu, ta rzeczka za lasem i te pola za domem. Powietrze jej bliskie i ptaki. I ludzkie. Stary Kotynia i jego dworska chałupa. Książd proboszcz, soltyś i tych trzech młodych, co tyle mają w sobie głodu, że gdyby mogła, trzech by ich naraz wzięła za mężów...

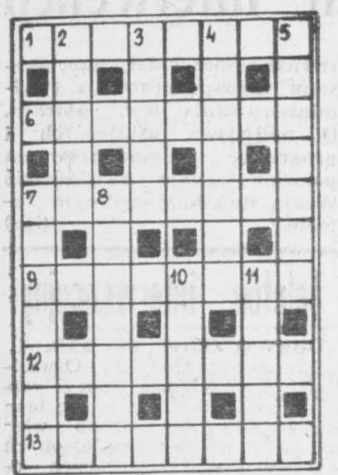
Gdzie jej iść? Do kogo? Zostawić matkę, ojca?

Nie pójdzie, choćby nie wiem co... Tylko że sama żyć nie myśli. Mieli ją chłopaki na co dzień? Mieli. Ona musi mieć teraz jednego. Brzuch uróśli, brzuch się rozpułk. Dziecko kwili, sześć miesięcy już ma. Ojca musi dostać nim się zacznie uważać po świecie rozglądać. I Zośka pojechała do miasta — do adwokata.

Adwokat wysłuchał i zapytał: — Jak pani sądzi, czyje ono może być? Wzruszyła ramionami. Powiedziała prawdę: — Co dzień któryś przychodził. Mecenas podrapał się w łysinę. — Musi pani wybrać — powiedział. (Dokończenie jutro)

Na dobranoc

Krzyżówka nr 106

POZIOMO: 1. jednokomórkowy grzyb o budowie podobnej do budowy drożdży, 6. w łazience, 7. werwa, animusz, rezon, 9. uprawia sport zimowy, 12. cześć, zachwyt, uwielbienie, 13. kobiecy strój do konnej jazdy.

PIONOWO: 2. taniec w takcie 4/4, 3. bieg życia, 4. opuszczana zasłona okna lub drzwi, 5. straganiarz, 7. trąbka sygnałowa, 8. sztuczne uspianie chorego przed operacją, 10. dojrzale stadium owada, 11. służby do pobierania pokarmu przez owady.

Rozwiązanie krzyżówki przesłać należy pod adresem redakcji „ED” wyłącznie na kartach pocztowych w terminie siedmiu dni od daty niniejszego numeru. Pomijając prawidłowe odpowiedzi rozlosuje się nagrodę książkową. Karty bez kuponu będą wyłączone z losowania.

„ECHO DNIA” Kupon nr 106

Rozwiązanie krzyżówki nr 81

POZIOMO: kasjerka, lejtnant, samosiew, tasienka, rewersal, kwaśnica.

PIONOWO: aleja, jutro, realizm, aktówka, satyryk, masówka, ekran, kwarc.

NUMER 107

STRONA 4-5

Pismo Święte czy John Travolta?

Przechodziły s ręki do ręki w czasie sabatu. Gwoli zapobieżenia dalszym starcom, policja, która jest co piątek w porobowiu z działkami wodnymi, zezwala każdemu z obozów demonstrować na zmianę... w ce drugie sobotę.

Przechodziły s ręki do ręki w czasie sabatu. Gwoli zapobieżenia dalszym starcom, policja, która jest co piątek w porobowiu z działkami wodnymi, zezwala każdemu z obozów demonstrować na zmianę... w ce drugie sobotę.

Prasowe RSW "Prasa-Książka-Ruch". Redaguje kolegium ADRES REDAKCJI: 25-367 Kielce. Wydawca: WYDAWCA Kielcekie Wydawnictwo Prasowe RSW "Prasa-Książka-Ruch". Redakcja: 458-20, dział informacyjno-publicystyczny — 458-88, dział łączności z czytelnikami — 458-98, naczelny i sekret. redakcji — 433-43, z-ca red. naczelny — 433-43, redakcja — 433-43, dział łączności z czytelnikami — 458-98, PRZEDSTAWICIELSTWO: 26-600 Radom, ul. Żeromskiego 58, tel. 237-36 i 215-19. DRUK: PZG RSW "Prasa-Książka-Ruch". Drukarnia: 26-600 Radom, ul. Żeromskiego 58, tel. 237-36. Nr indeksu 32008 E-1, -2, -3, -4.

reporterzy zanotowali:

Dyskusja na tematy płacowe

W Radomiu odbyło się seminarium partyjno-gospodarcze poświęcone systemom wynagradzania w gospodarce społecznej. W spotkaniu, które prowadził I sekretarz KW partii Bogdan Prus uczestniczyli przedstawiciele dyrekcji, organizacji partyjnych, związkowych z największych radomskich zakładów pracy oraz z województwa. Obecni byli też członkini Biura Politycznego KC partii Zofia Grzyb oraz wiceminister pracy, płac i spraw socjalnych, Jan Pawłowski.

Dyskutowano na temat działalności finansowo-ekonomicznej przedsiębiorstw, motywacyjnych systemów wynagradzania, sytuacji pieniężno-rynkowej kraju, polityki zatrudnienia. (wim)

35 lat RSOP w Radomiu

Wczoraj w Radomiu odbyło się walne zgromadzenie przedstawicieli Rejonowej Spółdzielni Ogrodniczo-Pszczelarskiej. Omówiono wyniki handlowo-produkcyjne, nakreślono plan działania na najbliższy okres. W dyskusji wiele miejsca poświęcono przygotowaniu spóźnień do nadchodzącego sezonu. Warto przy okazji dodać, iż tegoroczne zbiory owoców i warzyw, o ile dopisze aura, zapowiadają się dobrze. Podczas posiedzenia mówiono także o dokonaniach RSOP w minionych 35 latach. W tym roku bowiem radomska spółdzielnia obchodzi swój jubileusz. (wim)

Niecodzienna kradzież

Niecodziennego włamania dokonano do jednego z zakładów masarskich Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chlopska” w woj. radomskim. Pomimo iż magazyn był pełen mięsa, nie zginął ani jeden kilogram. Natomiast przedmiotem kradzieży było... 12 kilogramów jelit. Można sobie wyobrazić, ile kiełbas z nielegalnego uboju trafi do pokątnego handlu... (PAP)

Rzadka

operacja chirurgiczna

MADRYT PAP. Rzadkiej w świecie, a pierwszej tego typu operacji w Hiszpanii poddał się w Barcelonie pewien 58-letni mężczyzna, cierpiący na impotencję. Była to operacja wszczepienia w rejon jąder pompy, której uruchomienie powoduje hydrauliczny wzrost członka umożliwiając pacjentowi normalny stosunek płciowy. Pacjent zdecydował się na operację po naradzie z żoną.

Nowa metoda — zdaniem lekarzy — stanowi niemal doskonały sposób zneutralizowania skutków impotencji. Dotychczas stosowane metody wprowadzania do organizmu silikonu są dużo mniej dogodne i skuteczne. Operacja trwała 2 godziny. Chory pozostanie pod opieką lekarzy przez tydzień. Chirurgzy zalecili mu wstrzemięźliwość przez okres 6 tygodni.

Superczystka benzyna

Pracownicy Instytutu Procesów Nafto-Chemicznych Akademii Nauk Azerbejdżanu otrzymali paliwo samochodowe, nie wymagające wysokooktanowych domieszek, co pozwoli na 10-proc. zmniejszenie kosztu przetwarzania ropy naftowej. Wysokiej jakości benzynę AI-93 otrzymano dzięki dwustopniowemu przetwarzaniu tzw. ciężkich frakcji naftowych z zastosowaniem katalizatora przemysłowego. Wykorzystanie oczyszczonej benzyny umożliwia rezygnowanie z toksycznych dodatków, zwiększających szkodliwość spalin.

Odznaczenia dla wojskowych wietnamskich

DOKONCZENIE ZE STR. 1

stość dekoracji orderami zasługi PRL członków przebywającej w Polsce delegacji wojskowej Socjalistycznej Republiki Wietnamu.

W uznaniu osobistego wkładu w umacnianie braterstwa broni między Wietnamską Armią Ludową a ludowym Wojskiem Polskim Rada Państwa nadała:

— Komandorie z Gwiazdą Orderu Zasługi PRL — członkowi Biura Politycznego KC Komunistycznej Partii Wietnamu, ministrowi obrony narodowej SRW, gen. armii Van Tien Dungowi.

— Komandorie Orderu Zasługi PRL — gen. dyw. Tran Van Quangowi, gen. dyw. Dang Vu Hiepowi i gen. dyw. Le Ngoc Hienowi.

— Złote odznaki Orderu Zasługi PRL — gen. dyw. Le Van Triowi, wiceadm. Giap Van Cuongowi, gen. dyw. Dao Dinh Luyenowi, gen. bryg. Tran Quang Khanhowi, płk Vu Xuan Vinhowi i płk Le Huu Tyowi.

Aktu dekoracji dokonał przewodniczący Rady Państwa prof. Henryk Jabłoński.

Uznanie dla pracowników służb komunalnych

DOKONCZENIE ZE STR. 1

stwa przyznała odznaczenia państwowe. Krzyże kawalerskie OOP otrzymali: Waldemar Budzisz i Roman Podsiadło z Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, Ireneusz Sidor z Komunalnego Przedsiębiorstwa Produkcji Materiałów Budowlanych w Kielcach, Zenon Wieczorek z Komunalnego Przedsiębiorstwa Robót Drogowych, Tadeusz Urbanik z Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, Henryk Wójciewicz z MPK w Ostrowcu i Stanisław Baci z Wojewódzkiego Zarządu Rozbudowy Miast i Osiedli Wiejskich. 58 osób otrzymało złote, srebrne i brązowe krzyże zasługi.

Zaloga Przedsiębiorstwa Robót Inżynierskich Budownictwa Komunalnego „KOMPRI” otrzymała sztandar.

Wyrazy uznania dla wszystkich pracowników gospodarki komunalnej i mieszkaniowej w imieniu władz przekazał wicewojwoda, Edward Wójcik.

Gośćmi pracowników służb komunalnych byli: I sekretarz KW PZPR, Maciej Lubczyński, wiceprezes WK ZSL, Teresa Cichocka, przewodniczący WRN, Ryszard Zbróg, wojwoda, Włodzimierz Pasternak, dyrektor departamentu w MAIGP, Edward Klimek. (daw)

Demonstracja siły w Zatoce Perskiej

DOKONCZENIE ZE STR. 1

mogą rozpocząć się działania na większą skalę.

Na razie Stany Zjednoczone umacniają siły zbrojne Arabii Saudyjskiej. Prezydent Reagan skorzystał ze swojego uprawnienia do natychmiastowego udzielenia pomocy wojskowej innemu krajowi, jeśli wymaga tego będzie „interes państwa” i zdecydował przesłać Saudyjskiemu 200 rakiet przeciwlotniczych typu „stinger”. Jest to rakietka do zwalczania samolotów lecących na wysokości 5,5 kilometra. Około 1000 dalszych rakiet ma być dostarczonych Arabii po akceptacji tej decyzji przez Kongres. Stany Zjednoczone zamierzają także wysłać do Arabii Saudyjskiej dwa samoloty tankowce do zaopatrywania lotnictwa bojowego podczas lotu.

Dotychczasowy stosunek sił w zatoce jest niekorzystny dla Iranu, który może użyć tylko 60 samolotów „F-4” spośród posiadanych 225 maszyn, a spośród 77 nowoczesnych „F-14” tylko 5 nadaje się do użycia. Irańska flota powietrzna liczy około 300 samolotów, w tym 5 bombowców „super etandort” z pociskami „exocet” i 33 francuskie „mirage”. Największą potęgą tego regionu jest Arabia Saudyjska, która dysponuje flotą złożoną z 42 nowoczesnych samolotów „F-15” i ponad setką starszego typu maszyn.

Ten pobieżny przegląd ukazuje ogromną koncentrację sił lotniczych i morskich w rejonie Zatoki Perskiej. Są one zbyt duże, aby miały służyć tylko ochronie tankowców. Już na pierwszy rzut oka widać, że ta demonstracja siły ma poważniejsze znaczenie strategiczne. Z punktu widzenia politycznego można ją ocenić jako większe zacieśnienie więzów między Stanami Zjednoczonymi a kra-

Dzień Działacza Kultury

DOKONCZENIE ZE STR. 1

Następnie odbyło się podsumowanie naszej akcji-konkursu „Pomysł na wieczór”. Trwała ona przez cały pierwszy kwartał bieżącego roku, a w kilku nastu imprezach konkursowych organizowanych w Kielcach, Jedrzejowie, Starachowicach i Nowinach brało udział około 2500 osób. Nagrody dla poszczególnych placówek i organizatorów imprez z cyklu „Pomysł na wieczór” oraz dyplomy wręczał — dyrektor Wydziału Kultury i Sztuki UW Janusz Modzelewski, kierownik Wydziału Kultury i Sztuki UM Roman Ostrowski oraz z-ca dyrektora WDK Arkadiusz Sześciak (liste nagrodzonych placówek i działaczy publikowaliśmy osobno).

Na zakończenie spotkania wystąpił Kabaret „Frakcja” z udanymi monologami, dialogami i piosenkami, którego program został przyjęty gorącymi oklaskami publiczności. (wt)

jami Zatoki Perskiej. Proizraelska polityka USA spowodowała, że Arabia Saudyjska krytycznie odniosła się do Waszyngtonu, a jej tradycyjnemu dobre stosunki z Waszyngtonem stały się wyraźnie chłodniejsze. Obecna sytuacja w Zatoce Perskiej daje więc Waszyngtonowi możliwość zbliżenia się do Arabii Saudyjskiej. Inny cel tej koncentracji sił zbrojnych to demonstracyjne podkreślenie, że USA nie rezygnują z roli światowego żandarma.

ANDRZEJ ZYCHOWICZ
(„Interpress”)

● Dziś będą wznowione w Pekinie brytyjsko-chińskie rokowania w sprawie przyszłości Hongkongu, ostatniej kolonii Zjednoczonego Królestwa na Dalekim Wschodzie.

● W stolicy Francji jest dziś spodziewany premier Chin Czae Cy-jiang (Zhao Ziyang) 65-letni szef rządu chińskiego zapoczątkuje w ten sposób swoją podróż do kilku państw Europy zachodniej.

agencje informują:

● Coraz częściej prezydent USA Ronald Reagan spotyka się z przedstawicielami różnych grup społecznych i wygłasza publiczne przemówienia. Decydują o tym zbliżające się konwencje partii politycznych i listopadowe wybory prezydenckie. Reagan zamierza kandydować po raz drugi. Dziś szef państwa amerykańskiego przebywa w Colorado Springs, gdzie wygłosi przemówienie do elewów Akademii Lotnictwa Wojskowego USA.

● Według oficjalnych danych, rządząca w Egipcie Narodowa Partia Demokratyczna zdecydowanie zwyciężyła w wyborach powszechnych, które odbyły się w tym kraju w ubiegłą niedzielę. Uzyskała 37 proc. głosów, co daje jej 391 mandatów w 498-osobowym Zgromadzeniu Ludowym (parlamencie).

Jak pogoda wpływa na długość dnia

NOWY JORK PAP. Naukowcy odkryli za pomocą strumienia promieni laserowych, odbitych od szczytnych satelitów Ziemi i powierzchni Księżyca, że zaburzenia pogodowe mogą wydłużyć lub skrócić dzień o 1/200 sekundy. Wynika to z faktu — jak stwierdza ostatni „Journal of Science” — że różne stany pogody oddziałują na ruch wirowy Ziemi, który jest raz szybszy, raz wolniejszy. Zwiększający się w różnych rejonach naszego globu wpływ znaczący na czas obrotu Ziemi wokół jej osi.

Amerkańska Narodowa Administracja ds. Oceanu i Atmosfery uzyskała dane, z których wynika, że w styczniu i lutym 1983 roku długość dnia wzrosła o 1/300 sekundy. Wówczas to zanotowano największe zaburzenia w układzie wiatrów na Ziemi od 40 lat.

ED NUMER 107
STRONA 7

święcono przygotowaniu spóźnień do nadchodzącego sezonu. Warto przy okazji dodać, iż tegoroczne zbiory owoców i warzyw, o ile dopisze aura, zapowiadają się dobrze. Podczas posiedzenia mówiono także o dokonaniach RSOP w minionych 35 latach. W tym roku bowiem radomska spółdzielnia obchodzi swój jubileusz. (wim)

Planowanie przestrzenne

Wczoraj obradowała w Kielcach Rada Nauki i Techniki Makroregionu Południowo-Wschodniego Krakowskiego Oddziału Polskiej Akademii Nauk. Tematem posiedzenia było „Planowanie przestrzenne a ochrona środowiska”. W obradach uczestniczyli m.in. I sekretarz KW PZPR, Maciej Lubczyński i wojwoda kielecki, Włodzimierz Pasternak. Na temat problemów ochrony środowiska i planowania krajobrazu mówił prof. dr hab. Janusz Bogdanowski, a dr Wanda Pindel zaprezentowała koncepcję wstępną makroregionalnego systemu informacji z zakresu ochrony środowiska. Podkreślono m.in., że spora zniszczeń krajobrazu spowodowanych jest złym ustawodawstwem, pozwalającym na dowolne rozwiązania urbanistyczne i architektoniczne. Na zakończenie obrad prof. dr hab. Zdzisław Czarny przedstawił informację o działalności Kieleckiego Towarzystwa Naukowego. (wt)

Sesja popularnonaukowa na temat kultury języka

Wczoraj w Klubie Nauczycieli w Kielcach odbyła się sesja popularnonaukowa na temat kultury języka. Na program sesji złożyły się referaty „Kultura języka a pedagogika językowa”, (prof. dr hab. Michał Jaworski) oraz „Rola języka w życiu jednostki i społeczeństwa” (dr Janusz Wróblewski).

Sesję zorganizowano z inicjatywą ZW LKP, TWP, KOiW, Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej i Klubu Nauczyciela. (rem)

10 godzin muzyki elektronicznej

Kielecki Klub Jazzowy w Kielcach jest inicjatorem i organizatorem I Festiwalu Muzyki Elektronicznej „MOOGOWISKO-KIELCE '84”. W dniach 9 i 10 czerwca br. w hali widowiskowo-sportowej odbędą się przesłuchania grup i solistów nieprofesjonalnych oraz występy gwiazd polskiej muzyki elektronicznej. Wystąpią m.in.: grupa: KOMBI, KAPITAN NEMO, LABORATORIUM, Józef SKRZEK, Krzysztof SCIERAŃSKI, Robert MILEWSKI, Igor CZERNIAWSKI i Marek BILIŃSKI. Bilety do nabycia w Biurze KKKJ, ul. Ściegiennego 6 (WDK).

Pijane szczury podobne do pijanych ludzi

NOWY JORK PAP. Badania prowadzone przez 7 lat przez grupę badaczy z Kalifornii wykazały znaczne podobieństwo zachowania się ludzi i szczurów pod wpływem alkoholu.

Jeden na dziesięć szczurów, którym dano do wyboru wodę oraz płynną substancję zbliżoną w smaku do popularnego w Grecji likieru anizowego, popadał w uzależnienie od tego napoju, 25 proc. zwierząt wybrało wodę, zaś reszta piła umiarkowanie.

Według Gaylorda Ellisona, psychologa prowadzącego od wielu lat obserwację reakcji

szczurów na alkohol, podobnego wyboru dokonują ludzie, zaś odsetek osób popadających w nałóg jest taki sam jak doświadczalnych gryzoni.

Podpite szczury wykazują ponadto bardzo podobne do ludzkiego zachowania: ospałość, chwiejny chód, nie skoordynowane ruchy, co wyobcowuje je ze środowiska trzecznych zwierząt, które swych pijanych towarzyszy traktują z wyraźną niechęcią, dążąc do uzyskania nad nimi przewagi. Ponadto u zwierząt, którym podawano alkohol, stwierdzono znaczne zmiany

patologiczne w mózgu i wątrobie.

Studia nad alkoholizmem zwierząt mogą w przyszłości stać się pomocne w zapobieganiu i terapii tego nałogu u ludzi.

Dalsze prace badaczy zmierzają do ustalenia, czy alkoholizm jest chorobą wrodzoną czy nabytą. Według dotychczasowych obserwacji, w niektórych rodzinach istnieje predyspozycja do nadużywania alkoholu, jednak nie stwierdzono, czy są one natury genetycznej, czy też uwarunkowane środowiskiem sprzyjającym alkoholizmowi.

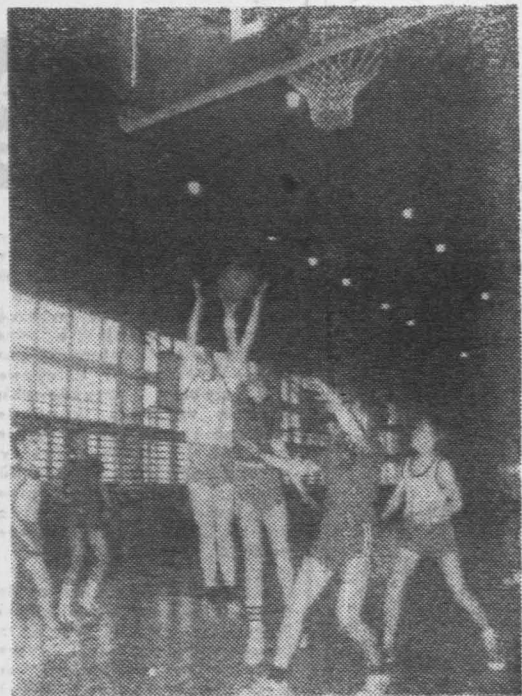

W sobotę finał VII Turnieju „Echa Dnia”, Tęczy i OZKosz.

W sobotę, 2 czerwca, w hali widowiskowo-sportowej w Kielcach przy ul. Wali-góry odbędzie się ostatnie pojedynki VII Turnieju „Echa Dnia”, Tęczy i OZKosz, w koszykówce dziewcząt i chłopców, kończące rywalizację 38 drużyn z kieleckich szkół podstawowych, uczestniczących w naszej imprezie. Dotychczas, po rozegraniu 81 spotkań, wyłoniono zwycięzców w czterech grupach wieku. Na liście triumfatorów turnieju wpisały się już: Zaczka i Malolaty (zespoły dziewcząt z SP 15 i SP 6) oraz Czarne Błyskawice i Celtik (drużyny chłopców z SP 24). W sobotę poznamy zdobywców czołowych miejsc w pozostałych grupach wieku, a o palmę pierwszeństwa ubiegają się będą koszykarze z klas trzecich, czwartych i siódmych oraz koszykarki z klas piątych. A o minutowy program ostatniego dnia turnieju:

koszykarki, Haliny Iwaniec — dla najlepszej zawodniczki turnieju oraz dyplom z autografem Haliny Iwaniec — dla najlepszego zawodnika. Mamy także nagrody niespodzianki dla najmłodszych uczestniczek i uczestników imprezy. Fundatorami nagród i upominków są: Wojewódzka Federacja Sportu w Kielcach, Wydział Kultury, Fizycznej, Sportu i Turystyki Urzędu Miejskiego w Kielcach oraz nasza redakcja.

Finał naszego turnieju włączony został do programu XI Wojewódzkiej Spartakiady Młodzieży, organizowanej dla uczczenia 40-lecia PRL. Dlatego też zwycięskie zespoły oraz uczestnicy sobotnich spotkań wezmą udział w sportowej defiladzie, która odbędzie się na stadionie Błękitnych w godzinach popołudniowych. Kolumna sportowców reprezentujących 12 dyscyplin wymaszeruje z placu Obrońców Stalingradu na sta-

Dobiega końca trwający od dwóch miesięcy VII Turniej „Echa Dnia”, Tęczy i OZKosz, w koszykówce dziewcząt i chłopców, który zgromadził na starcie ponad 400 najmłodszych adeptów basketu z kieleckich szkół podstawowych. Na zdjęciu: fragment meczu 13-letnich koszykarek.

Fot. Al. Piekarski

- 9.15 Orliki (SP 24) — Trójka (SP 3),
- 10.00 Młodzik (SP 3) — Ogień (SP 24),
- 10.45 Zawodowcy (SP 12) — Jastrzębie (SP 3),
- 11.45 Filipinki (SP 15) — Szerszenie (SP 6).

O godz. 12.45 odbędzie się zakończenie VII Turnieju „Echa Dnia”, Tęczy i OZKosz, na które zapraszamy wszystkie zespoły startujące w naszej imprezie. Jak już pisaliśmy, wszyscy uczestnicy koszykarskiej rywalizacji otrzymają specjalnie wydrukowane na nasz turniej dyplomy. Ponadto mamy do wręczenia 40 pitek do minikoszykówki oraz upominki książkowe, którymi obdarujemy wyróżniające się zawodniczki i zawodników. Będą również nagrody specjalne: proporzek GTS Wisła Kraków i autografem czołowej polskiej

dię Błękitnych o godz. 15.45, by następnie uczestniczyć w uroczystym otwarciu XI WSM, a później dopingować z trybun koleżanki i kolegów rywalizujących w biegach ulicznych (z metą na stadionie Błękitnych) oraz w finałowym meczu turnieju piłki nożnej szkół ponadpodstawowych.

(paw)

Spośród wszystkich dyscyplin sportowych, boks najbardziej rozstawił Kielce w kraju i za granicą. W moim przekonaniu fakt ten zasługuje na szczególną uwagę, gdyż pozwala na pewne uogólnienia.

Zaczął się chyba od Leszka Drogosza. W słynnym „Pamiętniku Feliksa Sztama” pierwsza wzmianka o tym wielkim pięściarzu pochodzi z roku 1950: „Przyjemniejsze wiadomości nadeszły ze Szczecina, gdzie rozegrano mistrzostwa Polski juniorów. W turnieju startował młodzieńki zetempowicz Leszek Drogosz z Kielc i zdobył tytuł mistrza w papierowej. Leszek okazał się największą indywidualnością mistrzostw i był najnieprzeciętnym talentem. Ten młody chłopczek jak gdyby się urodził w rekawicach. Zdradzał wspaniałe wyczucie dystansu, błyskawiczny refleks, inteligentnie rozwiązywał problemy taktyczne i skutecznie blokował. Drogosz myślał na ringu i to go chronił przed popełnieniem fałszywych kroków. Poza Leszkiem mistrzostwa nie wyróżniły większych talentów”. Takie były początki wielkiej kariery legendarnego dziś boksera z Kielc. Co działo się potem, kibice dobrze pa-

SPORT

Piłkarskie ME juniorów

Polacy awansowali do półfinałów gdzie zmierza się z Węgrami

Duży sukces odnieśli młodsi polscy piłkarze kwalifikując się do półfinałów mistrzostw Europy rozgrywanych w Związku Radzieckim. Polacy w ostatnim meczu eliminacyjnym pokonali Danię 1:0 (0:0) i bez straty punktu i bramki zajęli w swej grupie pierwsze miejsce. Mecz z Duńczykami mimo zwycięstwa nie był łatwy dla naszych reprezentantów. Rywale okazali się piłkarzami dobrze wyszkolonymi technicznie, o dobrych warunkach fizycznych, natomiast Polacy z uwagi na wysoką stawkę spotkania grali zbyt nerwowo, popełniając wiele błędów zwłaszcza w grze ofensywnej.

Z innych grup awans do półfinałów wywalczyli: Węgrzy po zwycięstwie nad Szwajcarią 1:0,

Związek Radziecki po pokonaniu NRD 1:0 oraz Irlandia po wygranej 3:2 z Portugalią. Zestawienie par półfinałowych jest następujące: Polska — Węgry i Związek Radziecki — Irlandia. Pojedynki półfinałowe odbędą się w Moskwie 1 czerwca, zwycięzcy tych pojedynków spotkają się 3 czerwca w finale, a pokonani również w tym samym dniu w walce o medal brązowy.

Polska reprezentacja w ostatnim meczu z Danią wystąpiła w następującym składzie: Dreszer — Nowak, Duchowski, Mróz, Giszka — Wojtowicz, Rudy, Jaworski — Cebula (od 62 min. Golecki), Marciniak (od 72 min. Kosecki), Ziobor.

Dziś na stadionie olimpijskim w Rzymie odbędzie się finałowe spotkanie o piłkarski Puchar Europy. Na rzymskim stadionie wystąpi jedenastki miejscowej Romy i Liverpoolu. Zdaniem większości fachowców faworytami są piłkarze włoscy, którzy wystąpią na własnym boisku. Jak będzie przekonamy się najszybciej oglądając w Polskiej Telewizji retransmisję tego spotkania. Początek o godz. 21.19 w programie I.

Pięściarze bez trenera

Trener kadry polskich pięściarzy Andrzej Gmitruk złożył przed kilkoma dniami w PZB oficjalne pismo z prośbą o zwolnienie go z tej funkcji. Nie była ona niespodzianką, bowiem już wcześniej opiekun reprezentacji rezygnację tę zapowiadał motywując ją brakiem wspólnego języka z działaczami związku. Co na to PZB?

„Sprawa rezygnacji Andrzeja Gmitruka była rozpatrywana na niedawnym posiedzeniu prezydium związku, ale nie podjęto tam jeszcze ostatecznej decyzji — powiedział kierownik wyszkolenia PZB — Ryszard Daniluk. — W najbliższym czasie przewidziana jest rozmowa trenera z władzami GKKEiS i o ile nie wycofa on swojej rezygnacji zarząd PZB na swym najbliższym posiedzeniu 14 czerwca, ustosunkuje się do prośby Andrzeja Gmitruka”.

W telegraficznym skrócie

- Nie najlepiej wypadli polscy kolarze na drugim etapie wyścigu dookoła Anglii, gdzie zajęli bardzo odległe pozycje. Zwycięzcą etapu został Jolidon (Szwajcaria). Liderem wyścigu jest nadal Anglik Elliott.
- Padający deszcz zmusił organizatorów międzynarodowych mistrzostw tenisowych Francji do odłożenia wszystkich meczów zaplanowanych na ten dzień.
- Jedenasty etap wyścigu kolarskiego Giro d'Italia wy-

Memoriał

B. Malinowskiego

W. Pietrzyk z Budowlanych Kielce trzeci w głównym biegu

Na stadionie Olimpia w Grudziądzu odbył się III Lekkoatletyczny Memoriał Bronisława Malinowskiego. W imprezie oprócz polskich lekkoatletów wzięła również udział liczna grupa zawodników zagranicznych przybyłych z Bratysławy, gdzie przed dwoma dniami startowali w zorganizowanym tam miłyngu. Impreza została doskonale przeprowadzona, ale poziom sportowy nie był najwyższy ze względu na padający deszcz.

W głównym biegu memoriałowym na dystansie 2 tys. metrów z przeskodami dla juniorów zwyciężył Józef Kazanek, uczeń Technikum Mechanicznego z Krakowa. Bardzo dobrze w tym biegu spisał się reprezentant Budowlanych Kielce Wiktor Pietrzyk, który zajął trzecie miejsce.

Z innych rezultatów memoriałowych najwartościowszy wynik uzyskał Włodzimierz Włodarczyk w skoku w dal osiągając odległość 3,96 m. W rzucie oszczepem Zbigniew Bednarski uzyskał odległość 35,98 m, a drugi w tej konkurencji był Ryszard Dymitr Nagoria, który rezultatem 34,58 ustanowił nowy rekord Rumunii. W skoku o tyczce zwyciężył Władysław Kozakiewicz przechodząc poręczkę na wysokości 5,40. Niezłe były również rezultaty w skoku w dal kobiet, gdzie zwyciężyła Kubanka Echeverria wynikiem 4,55, a druga była Polka Lidia Wierke z rezultatem 6,38 m.

grał Szwajcar Freuler. Prowadzi w wyścigu Włoch Moser. ● Polscy siatkarze rozegrali wczoraj bawaryjskie spotkanie z reprezentacją Francji. Wygrali Polacy 3:0 (15:10, 15:8, 15:8). ● 30 maja rozpocznie się w Hongkongu finałowy turniej „Masters” w tenisie stołowym, w którym wystąpi m.in. dwóch naszych reprezentantów Andrzej Grubba i Leszek Kucharski.

Kiem. Zresztą w połowie lat sześćdziesiątych pięściarza „Błękitnych” należeli do czołówki krajowej — wśród 12 drużyn pierwszej ligi zajęli szóste miejsce. W Kielcach przegrywały najlepsze zespoły ligowe (np. świetny mecz z warszawską Legią wygrany przez kielczan 14:6). Mistrzami Polski byli Stachurski i Stawski (trzykrotnie), a wicemistrzami kraju — Treliński, Trzepieciński, Ciuka. Przypomnijmy też Roma-

Wprowadzić „Błękitni” nie mają już takiej drużyny, jak przed kilkunastu laty, ale o naszych pięściarzach ciągle głośno. Z niedawnych mistrzostw Polski Zapart i Łukomiec znów przybieśli złote medale. Może nie wszyscy zauważyli, że w punktacji medalowej tych mistrzostw „Błękitni” zajęli trzecie miejsce za „Legią” i słupskimi „Czarnymi”, których zawodnicy zdobyli dwa tytuły mistrzowskie, a więc tyle samo co „Błękitni”. Trener Andrzej Stawski ma powody do satysfakcji. Ale chyba nie tylko on. Boks ma w Kielcach oddanych działaczy, wiernych sympatyków i kibiców. Gdyby tak warunki uprawiano tej dyscypliny były lepsze, to... Przerwę marzenia. Przykład naszych bokserów świadczy, że dobra atmosfera i zdolny trener mogą doprowadzić do mistrzostwa. Ale powojenna historia kieleckiego pięściarstwa dowodzi też, że od wielu już lat mamy w naszym mieście kolejne pokolenie ambitnych i wybitnych bokserów. Wystarczyłoby, żeby każde wojewódzkie miasto w Polsce dało reprezentacji dwóch takich zawodników, jak Zapart i Łukomiec, a byłibyśmy z powrotem bokerska potęgą w Europie.

TADEUSZ WŁACEK

Rzuty osobiste

Kieleccy bokserzy

-leciu Polski Ludowej, to Drogosz wygrałby z dużą przewagą. A przecież na nim nie skończyły się sukcesy kieleckich bokserów. W połowie lat sześćdziesiątych Drogosz kończył swoją karierę zawodniczą (był już trenerem, zaczynał występować w filmach), ale miał następcę. Witold Stachurski na kilka lat został reprezentantem Polski w wagaх lekkośredniej i średniej. Potem został wicemistrzem Europy, olimpijczy-

niszyna, Tusznie, Wnuka, Wątrobe, Sendrowicz. Również należeli oni do czołówki krajowej. Czy pamiętacie Marka Kudłę, który na krótko przed olimpiadą w Monachium rozniósł w Kielcach Jana Szczepańskiego, a ten przywiózł z RFN złoty medal. Na igrzyskach w RFN w roku 1972 reprezentowało Polskę dwóch kieleckich pięściarzy — Stachurski i Stawski... Tradycje dobrego boksu w Kielcach są podtrzymywane.

Totalizator Sportowy

PP Totalizator Sportowy zawiadamia, że w zakładach piłkarskich z dnia 26/27.V.1984 roku wg wstępnych danych stwierdzono:

LIGA POLSKA — 17 rozw. z 11 trafieniami — wygrane po około 182,500 zł, 625 rozw. z 12 trafieniami — wygrane po około 4000 zł, 9734 rozw. z 11 trafieniami — wygrane po 233 zł, 76320 rozw. z 19 trafieniami — wygrane po około 36 zł.

NUMER 107

STRONA 8